

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
FAKULTA TEXTILNÍ

CHTĚL BYCH POVĚDĚT – KOMUNIKACE

I WOULD LIKE TO SAY - COMMUNICATION

LIBEREC 2009

MICHAL STRACH

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracoval jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušil autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb. O právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

Souhlasím s umístěním bakalářské práce v Univerzitní knihovně TUL.

Byl jsem seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č.121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 (školní dílo).

Beru na vědomí, že TUL má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé bakalářské práce a prohlašuji, že **s o u h l a s í m** s případným užitím mé bakalářské práce (prodej, zapůjčení apod.).

Jsem si vědom toho, že užít své bakalářské práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem TUL, která má právo ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených univerzitou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše).

V Liberci, dne 27. května 2009

.....

Podpis

Poděkování

Chtěl bych touto cestou poděkovat paní M.A. Ludmile Šikolové za vedení mé bakalářské práce. Panu prof. ak. soch. V. K. Novákovi za čas a připomínky k mé práci, které snad vedly k odstranění některých nedostatků. V neposlední řadě panu Jiřímu Stejskalovi za rady a technickou pomoc při realizaci, a spolužákovi Luboši Hnízdilovi za nespočet kritických slov, která mě posouvala dál od tvorby dekadentních věcí.

Anotace

Ústředním tématem mojí bakalářské práce, nazvané „Chtěl bych povědět – Komunikace“, jsou emoce, které se snažím zformovat ve vytvořených objektech. Snažím se zachytit pocity, duševní stav, věci těžko popsatelné slovy, skrze hmotné předměty.

Postupem času vzniklo šest na sobě nezávisle existujících objektů, které jsou propojeny po obsahové a materiálové stránce. Každý z nich svým způsobem reaguje na okolí a tak zapojuje diváka do dění ve svém světě. Tak začíná i komunikace mezi autorem a divákem.

Mezi třetím a čtvrtým objektem pro mě nastává zlom ve vnímání smyslu a důvodu mé tvorby. Snažím se oprostit od mechanických, dekadentních a melancholických objektů. Společně s tím opouštím chladné kovy a začínám pracovat s plexiskly hýřícími barvami.

Při tvorbě dalších tří objektů bojuji proti smutku tvorbou jednoduchých, veselých a hlavně barevných věcí. Smutek nechávám za sebou a více se o něm nezmiňuji. Tvořím věci, které se stávají náplastí na bolest.

Anotation

The main idea of my bachelor work called „I would like to say – Communication“ is about emotions which I try to form in these realized objects. I try to express emotions, psychic condition, ideas that are hard to explain by words, through material objects.

I have made six self existed subjects which are connected by their ideas and material view. They all react with the environment and plug the watcher into the process of their own world. That is how the communication between the author and watcher has arisen.

There has been a change in taken in the sense and need of creating my work between the third and fourth object. I try to get free of the mechanic, decadent and melancholic objects. I stop working with the cold metals and starting using the acrylic glass full of colors.

I fight the pain by creating the last three objects simply, full of fun and colors. I leave the pain and not speaking about it anymore. Now I create the things healing my soul.

Klíčová slova

Akrylátové sklo

Emoce

Komunikace

Pohyblivé objekty

Keywords

Acrylic glass

Emotions

Communication

Moving objects

Obsah

1. Úvod.....	8
2. Vlastní tvorba.....	10
2. 1 První objekt – „Loučení/ Hybrid“.....	11
2. 1. 1 Popis objektu.....	12
2. 1. 2 Postup výroby.....	13
2. 1. 3 Inspirace.....	13
2. 2 Druhý objekt – „Jednohubka“.....	14
2. 2. 1 Popis objektu.....	14
2. 2. 2 Lukopreny.....	15
2. 2. 3 Postup výroby.....	15
2. 2. 4 Inspirace.....	16
2. 3 Třetí objekt – „Ztracená přání“.....	17
2. 3. 1 Popis objektu.....	17
2. 3. 2 Postup výroby.....	18
2. 3. 3 Inspirace.....	19
2. 4 Čtvrtý objekt – „ON/ONA – snubní prsteny“.....	20
2. 4. 1 Popis objektu.....	20
2. 4. 2 Akrylátové sklo.....	21
2. 4. 3 Postup výroby.....	21
2. 4. 4 Inspirace.....	22
2. 5 Pátý objekt – „Lighten my day“.....	23
2. 5. 1 Popis objektu.....	23
2. 5. 2 Postup výroby.....	24
2. 5. 3 Inspirace.....	25
2. 6 Šestý objekt – „Infantile“.....	26
2. 6. 1 Popis objektu.....	26
2. 6. 2 Postup výroby.....	27
2. 6. 3 Inspirace.....	27
3. Závěr.....	28
4. Bibliografie.....	29
5. Přílohy.....	30

1. Úvod

Veškerá moje výtvarná tvorba vychází z emocí. Emoce se stávají hlavním inspiračním zdrojem i pro moji bakalářskou práci. Ztotožňuji se s výrokem L. N. Tolstoj z pojednání „*Co je umění?*“.

„Umění je lidská činnost, při níž jeden člověk pomocí určitých vnějších znaků vědomě přenáší na jiné lidi pocity, které zakusil, a jiní lidé se jimi nakazí a prožívají je.“

L. N. Tolstoj¹

Vytvořené objekty jsou prostředníkem mezi vnitřním světem autora a pozorovatelem, zástupcem okolního světa. Původní zdroj inspirace – okolí, tak získává zpětnou vazbu, reflexi na svoji existenci. Dochází ke konfrontaci a komunikaci mezi subjekty skrze vytvořené objekty.

To, co chci povědět se nachází někde mezi pocity a myšlením a proto namísto slov, která se obtížně hledají, volím pro mě snazší cestu opisu skutečnosti pomocí vzniklých objektů. Tímto chci vytyčit ideový způsob tvorby mojí práce.

Inspirace vychází z mého života, který byl v poslední době značně ovlivněn okolím. Důležitým inspiračním zdrojem se stala i práce bezpočtu autorů, na kterou jsem během svého studia narazil. Nejvíce mě zaujaly výstavy *Identifikace* prof. V. K. Nováka v *Oblastní galerii* v Liberci a *33 semestrů*, v Jablonci nad Nisou, kde vystavoval se svými studenty.

Věřím, že umělecká tvorba by měla reagovat na společenské, politické a osobní události. Díky vystavení jejich podstaty do spektra jiných souvislostí, tak umožní člověku docílit komplexnějšího pohledu na danou situaci.

Nebyl to pouze neuvěřitelný svět kovových organismů pochodujících ruku v ruce vstříc svému cíli, ale právě ten cíl, myšlenka, která dala monstru životní oprávněnost. Shlédnutí těchto výstav pro mě bylo jako polechtání snů, o kterých jsem nevěřil, že se dají realizovat.

Další zdroje inspirace přicházely hlavně z knih a jiných obrazových publikací. Byly to brože a jiné objekty Gijse Bakker, stroje Jeana Tingueliho, barevnost Karola Weisslechnera, narativnost v díle Vladimíra Komňackého a v neposlední řadě brutalita da Vinciho válečných

---

¹ Graham, G.: *Filosofie umění*, Barrister and Principal, Brno 2004, s. 38

strojů. Výjimkou byly pohyblivé objekty s natahovacím strojkem vibrujícím na roztočeném, excentricky umístěném závaží do nohou objektu od Chica Bicalha, které jsem objevil v Muzeu národního umění v Barceloně a pochopitelně si koupil.

Samozřejmě že nikdy ani zčásti neobsáhnu všechny umělce a ostatní lidi, kteří pro mě byli a jsou zdrojem inspirace. V každém případě ale vděčím hlavně jejich práci a odkazu v jejich díle, ať už mě ovlivnili přímo nebo nepřímo, že mě během mého života formovali.

2. Vlastní tvorba

Na počátku tvorby bakalářské práce, jsem se snažil vyrovnat hlavně sám se sebou. Věci, které jsem v této fázi vytvořil, odrážejí hlavně smutek a bezmoc nad tím, jak se život v určitých okamžicích na pomyslných vahách vykloní z rovnováhy.

Právě díky těmto zvrátům, ztrátě rovnováhy, nabývá člověk nového rozměru vnímání. Klid středního proudu života, který tak krásně ukolébá ke spokojenosti, je pod vlivem okolností narušen. Problémy běžného života, které jinak stojí v základech toho nepřekonatelného, se posouvají na vrcholek. V tu chvíli, zčásti oprostěn od běžných starostí, hnán čistě existencionálními důvody, začínám tvořit první objekty.

2. 1 První objekt – „Loučení/Hybrid“

Objekt zachycuje odcházející postavu, vzhlížející vstříc novému životu. Proto název „Loučení“. Hybrid zastupuje odlišnou materiálovou stránku objektu.

Jako ústřední motiv jsem zvolil postavu ženy. Motiv je převzat z kresby, kterou jsem vytvořil při putování v Pyrenejích a několikrát modifikoval v jiných kresbách a malbách. Má pro mě osobní význam, protože je zosobněním dlouhodobého pohledu na ženy v mém okolí.

Jde o syntézu mužské a ženské postavy. Žena nabírá na ceně díky svému vzhledu, který je však nabyt převážně díky množství líčidel a jiných zkrášlujících prostředků. Přirozená krása je ta tam. Mužská postava číhá v pozadí a dychtivě se snaží ulovit natřásající se kořist (viz. obr. 1)

obr. 1, Kripl Impression - skica

Stejně jako na papíře, i v objektu je postava znázorněna pouze plošně. Jde o dva odvrácené světy a mezi nimi ideál, který se pro mě v poslední době ztrácí do omezeného prostoru mezi dvěma plochami.

Přední strana symbolizuje svět přeludů, zamaskovaná osoba kryje vlastní identitu a v malované zbroji vychází vstříc vnějšímu světu. Podobně jako herec na jevišti, než vystoupí před veřejnost, vžije se do role, oblékne kostým, nalíčí se a začne působit na city. Předek objektu zastupuje pózu člověka vůči společnosti, obranu před fiktivní dokonalostí okolí, která nás svou přítomností nutí stále držet krok s nepsanými estetickými ideály. Je to část zastupující mizející krásu a nastupující přetvářku.

Zadní strana je oproštěna od manýry dominující na přední straně a poskytuje prostor pouze pro technické zázemí objektu. Společně pak utvářejí osobnost postavy, objektu, tak jako dvě strany mince.

2. 1. 1 Popis objektu

Objekt je složen z několika odnímatelných částí, které po rozebrání umožňují plošné uskladnění.

Nosnou část tvoří 3mm tlustý karton. Je páteří objektu a ukotvuje na sebe další komponenty. Hlava ženy slouží nejen objektu, ale i nositeli, jako brož. Zastupuje vzpomínky na okolí, které si člověk uchovává navždy. Tedy i poté, co zbylá část objektu, díky elektrickému pohonu předního kola, opustí jeho přítomnost.

Objekt je poháněn 3 V motorkem běžně užívaným ve *Walkmanech*. Zásuvka pro baterie je umístěna na zadní (technické) straně objektu. Ke spuštění motoru do provozu slouží polohový spínač pod zásuvkou s bateriemi. Jako převodový řemen mezi rotorem a předním kolem slouží letecká guma o síle 1,5mm.

Zadní náprava dává jinak zcela plošnému objektu třetí rozměr a tak hlavně stabilitu. Rozdílná velikost kol poukazuje na pohyb objektu po kružnici. V parafrázi na život jsou to návraty osob, které se vydaly vlastní cestou, ale stejně jako při pohybu v kruhu, se s tou naší dříve či později zase protnou.

K dotvoření obrazu přebujelosti postavy, jsem použil různých barevně odlišných plechů. Okolí tvoří červená barva, jako symbol vzrušení, touhy, žádostivosti a zlatá, jako symbol hojnosti, lesku a nadbytku.

2. 1. 2 Postup výroby

1. Příprava materiálu: shánění vhodných plechů, válcování na potřebnou sílu
2. Přenesení kopie kresby pomocí acetonu na plech, vyřezávání, vrtání
3. Vyřezání postavy a podvozku do kartonu lupénkovou pilkou
4. Výroba kol ze železného drátu ohýbáním a letováním; výroba vidlice pro uchycení předního kola na trup objektu, materiál - železný plech; výroba komponent pro uchycení zadní nápravy, materiál – mosazná trubička, železný plech
5. Barvení a lepení přední strany objektu pomocí akrylových barev a *Chemoprenu*
6. Uchycení vidlice a dalších komponent pomocí šroubků z brýlí
7. Vyřezání otvoru pro 3 V motorek vyjmutý z *Walkmanu* a následné zapojení do obvodu se zásuvkou pro baterie a polohovým spínačem napětí uchycenými na zadní straně objektu pomocí *Chemoprenu*
8. Připojení převodového kola vyřezaného z plexiskla na přední nápravu, uchycení pomocí červu kolmo k ose otáčení kola
9. Nasazení letecké gumy, do kruhu spojené vteřinovým lepidlem, na převodové kolo a rotor motoru
10. Vložení dvou baterií typu AA o napětí 1,5 V a spuštění objektu do provozu

2. 1. 3 Inspirace

U prvních tří objektů přetrvává návaznost na inspirační zdroje z dřívějších, o kterých píše v úvodu své práce. Je to hlavně práce prof. V. K. Nováka. Nejen svět mechanismů a ideologie uvnitř jeho objektů, se pro mě staly světem zábavy a proto také inspirace.

2. 2 Druhý objekt – „Jednohubka“

„Jednohubka“ je symbolem samoty, která přichází po odloučení prvního objektu. Zároveň je také impulzem k radosti, kterou komunikace s ním přináší. Pokud je první objekt hlavně o pocitovém rozpoložení, druhý se dotýká i toho fyzického. Parafrázuje kontakt s druhou osobou, přičemž reaguje na naši vlastní iniciativu.

Do pohybu je objekt uveden tlakem vzduchu na lopatky vrtule, umístěné za ústy. Následné roztočení vrtule a převedení pohybu na osu je pomocí řemene promítnuto i na zadní nápravu a objekt se začíná pohybovat. Smyslem objektu je dát se do pohybu vstříc vyšpuleným ústům, které mu vyfouknutým vzduchem právě daly impuls k pohybu. A tak políbit interagujícího pozorovatele. Důležité je správné uchycení převodového řemene. Stejně jako se objekt přibližuje, může se při opačném nasazení řemene začít vzdalovat.

Cílem bylo vytvořit objekt, který svou existencí naruší denní stereotyp a vyčaruje úsměv na rtech.

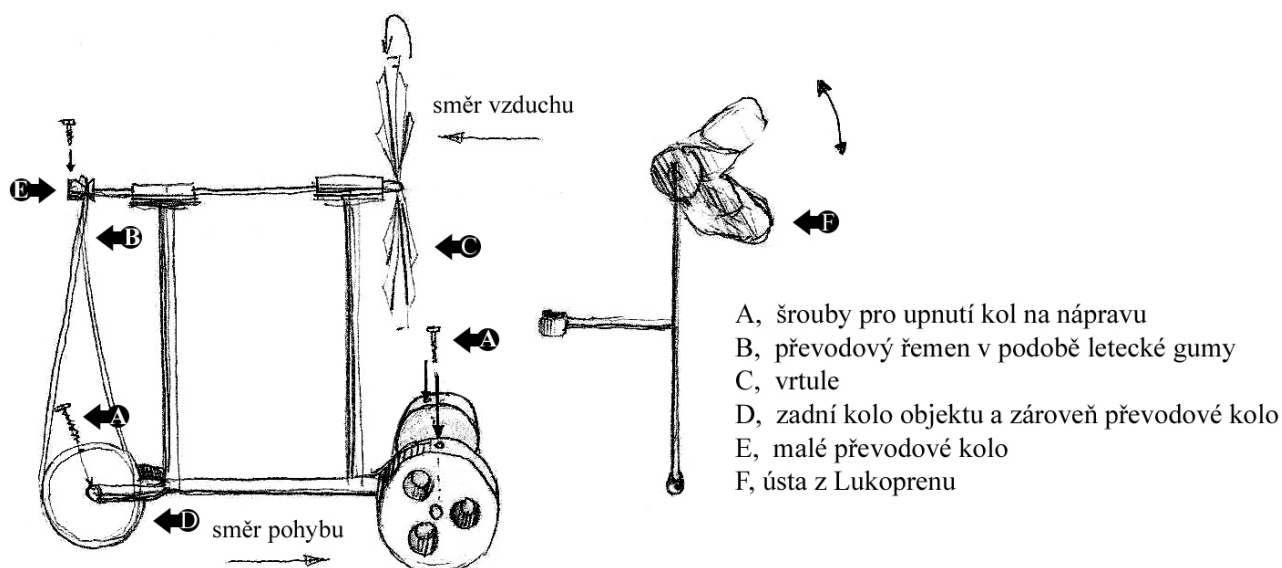
2. 2. 1 Popis objektu

Trup objektu tvoří konstrukce ze železného drátu. Povrchová úprava je docílena pískováním. Bohužel nemá po styku s lidským potem trvalý charakter a proto nezachová objektu jednotný vzhled. Pro dlouhodobější využití tak není vhodná.

Objekt se pochybuje na třech kolech z plexiskla, která jsou k ose přichycená pomocí šroubků (červů) uvnitř kol, orientovaných kolmo na osu otáčení nápravy (viz. obr. 2).

Vrtule o poloměru 2,5cm je vyřezána ze železného plechu a přiletována ke své ose. Na druhém konci osy je pomocí šroubku upnuto malé převodové kolo. Jako druhé převodové kolo slouží kolo zadní nápravy. Místo řemene jsem použil leteckou gumu o poloměru 1,5mm.

Modrá ústa dominující přední části objektu jsou odlita z *Lukoprenu* a uchycena kovovými svorkami k objektu.

obr. 2, Jednohubka - skica

2. 2. 2 Lukopreny

Lukopreny jsou silikonové dvousložkové kaučuky kondenzačního typu. Po smíchání pasty s katalyzátorem dochází k vulkanizaci v celé hmotě. Proces probíhá během několika desítek minut za tvorby silikonové pryže bez adheze k podkladu.

Mezi vlastnosti vulkanizátů patří odolnost vůči povětrnostním vlivům, slunečnímu záření a ozonu, odolnost vůči bakteriím a houbám. Jsou vhodné pro zhotovování pružných forem, díky schopnosti reprodukovat jemné detaily a tepelné odolnosti. [7]

Díky těmto vlastnostem se stal lukoprenový odlitek ideálním materiálem i pro účel mé výtvarné tvorby.

2. 2. 3 Postup výroby

1. Příprava materiálu: ohýbání železných drátů pro konstrukci podvozku
2. Spojování částí podvozku s trubičkami pro vedení osy kol letováním
3. Letování vertikálních sloupků pro uchycení osy vrtule, pískování nosného skeletu
4. Vyřezání kol z plochého plexiskla, broušení, leštění; vrtání děr pro osu kola a pro upevnění; broušení žlábků na zadním kole pro převodový řemen

5. Vyřezání vrtule do železného plechu, vychýlení lopatek, letování k ose
6. Výroba malého převodového kola z mosazného válečku, vrtání díry pro šroub, broušení žlábků pro řemen
7. Výroba šroubků pro uchycení kol na osu; materiál: železný drát; vytočení závitu pomocí závitníku
8. Modelace úst; odlití z *Lukoprenu* do sádrové formy
9. Výroba komponent pro uchycení úst
10. Sestavení objektu; přidání letecké gumy na místo převodového řemene

2. 2. 4 Inspirace

Hlavní inspirační zdroj je stejný, jako u předchozího objektu. Další inspirací jsou objekty od Chica Bicalha, konkrétně natahovací strojek s excentricky umístěným závažím, na dlouhých tenkých nohách nazvaný *Critter*.

2. 3 Třetí objekt – „Ztracená přání“

Objekt ukazuje nehodu jejímž následkem se vysypal náklad. Zosobňuje konec cesty, zpřetrhání pout, ztrátu blízkého člověka a prázdnotu, která zůstala.

Náklad je záměrně předimenzovaný a těžký vzhledem k charakteru podvozku. Poukazuje na nevyhnutelný vývoj situace a to ztroskotání, havárii. Těžké břemeno člověk dlouho neunesl.

Sklo ve své čistotě zastupuje přání, sny a ideály, kterých je najednou až moc, než aby se daly unést. Vozíkem je člověk, obklopen nákladem, ve své naivitě nevidící, kam se řítí.

Naděje ale umírá poslední a proto i tady z čistoty hmoty nákladu vyrůstá naděje nová. Spodobněná leskem kamenů, které obrůstají objekt. Prozařují okolí a vracejí život mrtvému kolosu.

Zrcadlo v pozadí reflektuje celou situaci a umocňuje její dopad na okolí. Tak jako v životě, kdy nepřímo přenášíme okolnosti našeho smutku na ostatní.

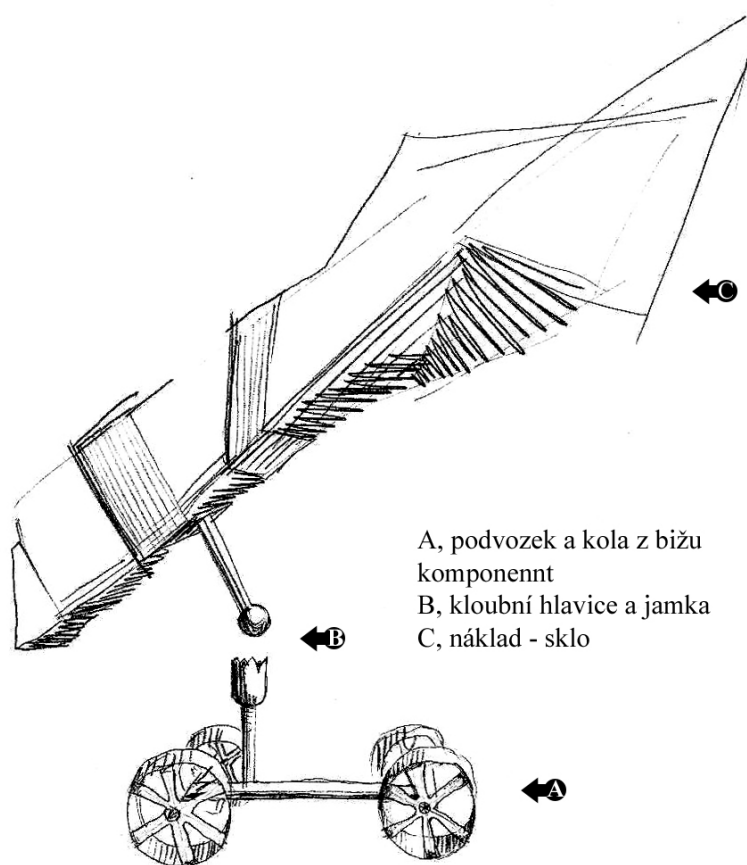
2. 3. 1 Popis objektu

Objekt sestává ze tří volně kombinovatelných částí. Hlavní část tvoří skleněný náklad, zastupuje sny, přání a ideály. Sklo jsem volil proto, že díky své transparentci a čistotě, neskýtá žádný prostor pro útočiště zkažených přání a ideálů. Je průhledné a proto nám dovoluje nahlédnout do své podstaty.

Druhou část objektu tvoří podvozek složený z mosazných trubiček. Jako kola jsou použity bižuterní polotovary a prsteny. Podvozek je k nákladu připevněn pomocí otvíratelného kloubu, který zároveň umožňuje ukotvit objekt do původní polohy před nehodou (viz. obr. 3.). Obě nápravy jsou funkční a otáčejí se podle své osy.

Třetí částí jsou zrcadla reflektující zkázu i zpoza objektu. Jako symboly naděje, díky odlesku životodárného světla a nově bujících přání a možností, jsou na objektu umístěny broušené bižuterní kameny.

obr. 3, Ztracená přání - skica

2. 3. 2 Postup výroby

1. Příprava materiálu: řezání trubiček, výroba kol z prstenů; vrtání děr pro osy kol
2. Letování trubiček a tvorba podvozku, letování kol na osu a do podvozku
3. Výroba kloubu z korálku a úchytu na korále; výroba držáku pro sklo ohýbáním železného plechu a následné letování částí kloubu k podvozku a držáku
4. Výběr vhodných skel, broušení, lepení
5. Řezání zrcadel, broušení hran, spojení pomocí plechu a *Chemoprenu*
6. Sestavení objektu, zasunutí skla do objímky a kloubní hlavice do jamky
7. Lepení bižuterních kamenů na objekt

2. 3. 3 Inspirace

Objekt vznikl v relativně krátkém čase během dvou dnů, jako reakce na prohlídku bezpočtu knih s objekty a šperky. Během cesty z knihovny mě napadl motiv ztroskotání a ztráty obsahu nákladu a zároveň možnosti pokračovat v cestě.

Hlavní zdroj inspirace byl jako u dvou předchozích objektů v práci prof. V. K. Nováka. Vychází z ní nejen charakter podvozku, který jsem použil i ve své dřívější práci u jiného objektu. Užitím stejného tvaru pojízdné části, odkazuji na svou předešlou práci a na sebe. Na to co bylo, skončilo a od čeho se chci posunout dál.

2. 4 Čtvrtý objekt – „ON/ONA – snubní prsteny“

Výroba předchozích objektů a následné reakce okolí mě vedly k zamyšlení nad smyslem toho, co vytvářím. Objekt „Ztracená přání“ nastavil zrcadlo nejen ostatním, ale i mně. Jakoby jeho dekadentní podstata dopadala zpětně i na mě a já ztrácel chuť mít ho i nadále ve své přítomnosti. V tom pro sebe vidím přínos objektu. Stejně, jako se nechceme obklopovat bolestí, smutkem a pesimismem, pramenícím z úst nešťastných lidí, nechceme aby na nás podobně působily ani předměty. Snažil jsem se na to myslet při tvorbě následujících objektů a podle úsměvu na rtech těch, kteří je hodnotili, se mi do práce snad podařilo vnést více veselí a optimismu.

Společně s novým přístupem k tvorbě jsem začal hledat i jiné materiály. Snažil jsem se oprostít od chladného, šedého kovu a našel barvami hýřící, lehce opracovatelná akrylátová skla (plexiskla).

Tvar prstenů symbolizuje rozevlátou korunu stromů. Vychází z kresby malého dítěte, která dodává koruně uvolněnost, díky nadsázce a schematizaci tvarů. Prsteny jakoby vyrůstají ze společné živné půdy, která je oba zformovala do nynější podoby. V zásadě jsou stejné, podobně vyprofilované, sdílejí stejné hodnoty a ideály. Tak jako lidé, které prsteny symbolicky spojí. Rozdílná barevnost a zdobnost ponechává prostor pro odlišnosti, pro invenci, kterou každý do vztahu přináší.

Objekt je uchycen na dlouhých nohách kolébky, která neustále pohupuje se životem, podobně jako vítr se stromy.

Okolí objektu je doplněno o nově vzrůstající zeleň.

2. 4. 1 Popis objektu

Hlavní částí objektu je tělo, symbolizující živnou půdu, ze které stromy vzrůstají. Je vyřezáno z kartonu a všechny ostatní komponenty se do něj vsazují. Na vrchní straně to jsou dva prsteny a na spodní úchyt pro nohy. Nohy jsou vytvořeny ze železného drátu, který propojuje úchyt z plexiskla a lyžiny kolébky.

Tělo objektu je osazeno tyrkysovými kameny, které mají zdobnou funkci, ale také určují původ všeho, co z něj vyrostе. Kameny na koruně stromu jsou pak odkazem na tento vznešený původ a do jisté míry známkou kvality.

2. 4. 2 Akrylátové sklo

Akrylátové sklo, známé pod běžně používaným názvem plexisklo, si postupně získalo velkou oblibu a uplatnění téměř ve všech oborech lidské činnosti. Nejrozšířenější variantou je lité plexisklo, které díky barevné škále a různým modifikacím nabízí spoustu možností použití a zpracování.

Plexisklo je termoplastický materiál vyráběný ve formě velkoplošných tabulí a je určen pro další zpracování tvarováním, ohýbáním nebo přímé použití ve formě přířezů. Největší využití má v signmakingu², designu, architektuře, stavebnictví a průmyslové výrobě.

Plexisklo je možné velice dobře opracovávat třískovým obráběním nebo lepit, tvarování je vhodné v rozmezí teplot 130 až 150°C. Plexisklo dobře odolává drsným klimatickým podmínkám, vlhkosti, bakteriím a mikroorganismům. Z pohledu technologie výroby lze odlišit plexisklo extrudované³, určené pro běžnou potřebu a lité plexisklo. To je především pro své nízké povrchové napětí určeno pro náročnější použití, např. frézování, ohýbání, tvarování atd. [8]

2. 4. 3 Postup výroby

1. Přenesení okopírované skici stromu na plexisklo pomocí acetonu
2. Výroba prstenů: řezání, broušení a leštění na diamantovém kotouči
3. Vrtání děr a vsazení kamenů
4. Výroba těla objektu: vyřezávání z kartonu, vrtání děr a vsazení kamenů
5. Výroba úchyty pro drátěné nohy: vyřezání tvaru z plexiskla, navrtání děr pro upevňovací šrouby a výroba šroubů ze železného drátu pomocí závitníků
6. Vyřezání kolíbek z plexiskla, navrtání
7. Zahnutí nohou do úchytného držáku; usazení na kolébkou

---

² sign - podpis, znak, firma; making – dělání, výroba; odtud výroba vývěsních štítů

³ vytlačované

8. Nasunutí těla objektu na úchyt nohou

9. Vyřezání okolní „zeleně“

2. 4. 4 Inspirace

Hlavním zdrojem inspirace byly brože Gijse Bakker. Fotografie atletů tištěné na průhlednou fólii a osázené zářivými kameny. Černobílý obrázek na fólii působil trochu fádně, ale ve spojení se září broušených, asi skleněných kamenů, získaly objekty jiskru, která mi utkvěla v hlavě.

2. 5 Pátý objekt – „Lighten my day“

Chtěl jsem vytvořit objekt, který svou přítomností, jak z názvu vypovídá, rozzáří váš den. Ať už doslovně díky diodě umístěné uvnitř a nebo jen svou existencí.

Prsten je parafrází na přepych a okázalost diamantových kamenů, které mnohdy díky své peněžní hodnotě nejsou primárně určeny ke zkrášlení, ale jako finanční investice.

Prsten je záměrně předimenzovaný, aby i on byl vidět a působil okázale. Když ne kvůli své ceně a kráse, tak aspoň díky své velikosti. S tím se pojí i určitá nepraktičnost při nošení, ale aspoň se nemusíte bát, že vám ho někdo ukradne. Stejně jako diamant i on má své „4C“. Výbrus (*Cut*), váhu (*Carats*), čistotu (*Clarity*) i barvu (*Color*). Díky své barvě a ideálnímu výbrusu získal kámen modrou jiskru.

Nosí se na malíku ruky. Pro svou velikost si nikdy pořádně nesedne a neustálým pohybem a tvarem, působí jako malá taštička.

2. 5. 1 Popis objektu

Jde o svítící prsten a podstavec v podobě sádrového odlitku ruky. Tvar vrchní části prstenu vychází ze šestiúhelníku a má svým tvarem symbolizovat výbrus drahého kamene. Pylon⁴ má šest facet⁵ a přechází rovnou do tabulky⁶. Průměr pomyslného kamene v páse je 8cm a hloubka 4,5cm.

Spodní část je tvořena z úchytu na prst, základny pro uchycení baterie s diodou a plastového pláště vrchní části objektu. Úchyt na prst je k základně přichycen pomocí šroubků, které zároveň drží i objímku pro baterii a diodu (viz. obr. 4). Prsten se rozsvítí pomocí plastové pásky, která je umístěna pod baterií a přerušuje obvod.

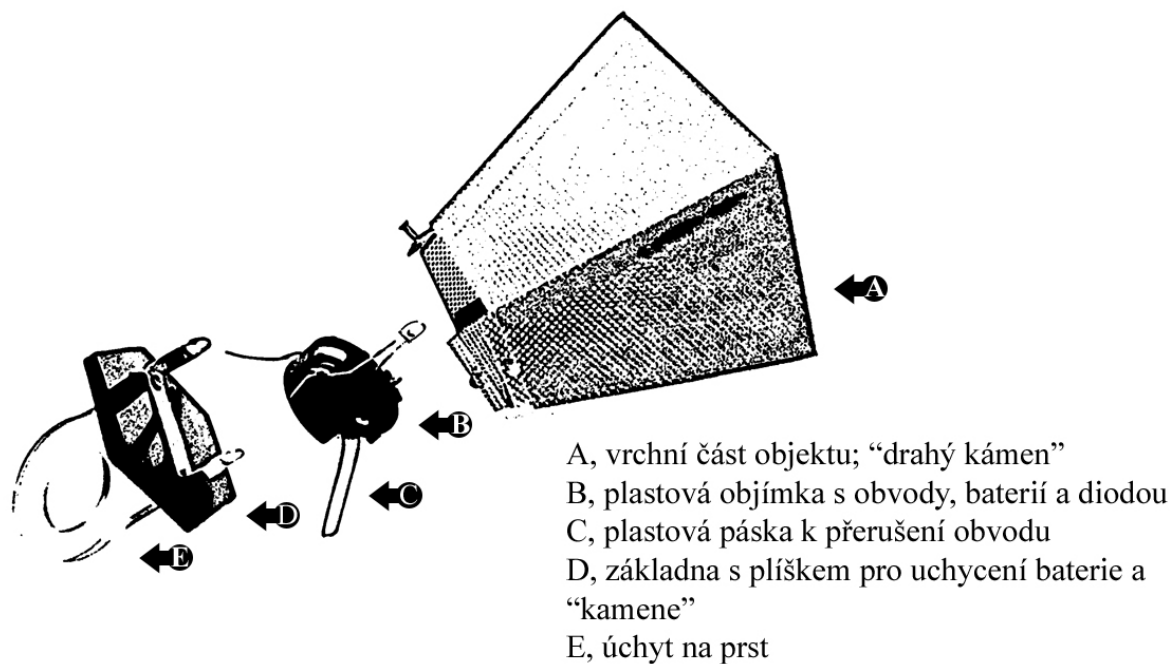
Prsten je přichycen na sádrovém odlitku ruky, který ukazuje místo zamýšleného nošení a tvoří ze šperku objekt. Sádrový odlitek působí expresivně a dostává se tak do kontrastu s čistě geometrickými liniemi prstenu. Nasnadě je otázka, co má pro nás větší cenu? Zda prsten s drahým kamenem nebo jeho nositel?

---

⁴ část diamantu od pásu dolů ke spodní plošce

⁵ plocha výbrusu

⁶ velká faceta (ploška) na vršku diamantu

obr. 4, Lighten my day – popis prstenu

2. 5. 2 Postup výroby

1. Rýsování tvaru prstenu; přenesení okopírovaného rysu na plexisklo pomocí acetonu
2. Řezání, vrtání, broušení a leštění komponent
3. Pájení diody na objímku s obvody a umístění přerušovací pásky pod baterii
4. Výroba šroubků ze železného drátu pomocí závitníků
5. Sešroubování úchytu na prst se základnou a plíškem pro uchycení baterie
6. Uchycení objímky s baterií a diodou zahnutím plíšků
7. Rýsování pláště vrchního obalu; vyřezání z plastové fólie, ohýbání, lepení oboustrannou lepicí páskou
8. Navrtání děr do boku základny a přichycení pláště kamene pomocí nýtků
9. Odlití části ruky ze sádry; instalace prstenu

2. 5. 3 Inspirace

Jak jsem napsal v úvodu, inspirací je krása a nedostižná dokonalost vybroušeného diamantu. A na druhé straně cena, kterou za něj člověk musí být ochoten zaplatit. A cena za kterou si dopřeje vystavit jej na obdiv okolí.

2. 6 Šestý objekt – „Infantile“

Poslední objekt vznikl jako reakce na ty předcházející. Vzrostl z návalu materiálu a myšlenek, které se hromadily v mém okolí. Surrealistickou metodou *automatického textu*. Nepředstavuje nic méně konkrétního, než pocit radosti a uvolnění. Co jiného taky zakusit při pohledu na chameleóna na čtyřech kolech, který si při pouštění draka vesele vytrubuje do světa.

Jde o syntézu odřezků plexiskla, komponent a nepoužitých částí objektů, které jsem jen lehce poupravil. Vznikl tak objekt, komunikující nejen sám o sobě, ale i skrze reprodukci slova a hudby.

2. 6. 1 Popis objektu

Charakter objektu je určen dominantním materiálem - plexisklem, ze kterého je stvořen. Pohybuje se v ploše dané silou hmoty.

Skládá se z kvádrovitého těla, vzniklého spojením tří desek plexiskla. Na tělo jsou uchycena kolečka, vzniklá jako odpad při výrobě předchozích objektů. Hlava visí na pantech umožňujících její otáčení a je zkrášlena okem ze zátky láhve limonády *Fanta*. Na zadní části objektu je pomocí držáku uchycen reproduktor. Kabel vede skrz tělo a vyúsťuje v ocas zvířete. Hřbet a hlava jsou pokryty pásem broušených kamenů, který odkazuje na charakter kůže chameleóna.

Pás kamenů zároveň zastupuje lano ukotvující draka. Drak je oproti klasickému tvaru trojrozměrný, tvořený pouze kovovou konstrukcí a bez barev. Barevný počitek z objektu tak připadá pouze chameleónovi. Další barevná plocha by zvířeti stejně těžko konkurovala a tak se drak realizuje v prostoru. Nesmyslná váha létajícího objektu je pak kompenzována vztlakovou silou balónu, který jej táhne do oblak.

Chameleón na kolech, drak bez barev, balón na provázku, tak vzniká svět oproštěný od zaběhlých schémat. Svět založený na asociacích, bez přísné kontroly rozumem. Tak se snažím přiblížit veselému dětskému světu, který se nám někdy zdá dětinským, ale díky své nevinosti zůstane zdrojem inspirace.

2. 6. 2 Postup výroby

1. Naleptání desek plexiskla chloroformem a následné spojování
2. Řezání, broušení, leštění a vrtání kvádru těla
3. Broušení, leštění a vrtání kol; uchycení na tělo
4. Zasazení zátky do upraveného odřezku plexiskla a usazení na tělo
5. Vyřezání držáku na reproduktor z plexiskla, připojení a ohnutí plíšku hliníku a usazení na tělo
6. Provlčení kabelu s 3,5mm jackem odstřiženým ze sluchátek, dírou v těle
7. Pájení kabelu na reproduktor a usazení do držáku
8. Letování konstrukce draka k pásu kamenů; žhání kamenů a následná změna jejich barvy
9. Lepení kamenů na hlavu objektu a uchycení draka k balónku
10. Kresba, tisk a vyřezání zátiší z kartonu
11. Připojení přehrávače zvukových medií a projekce

2. 6. 3 Inspirace

Inspirace vzešla z produktů prezentovaných na stránkách www.thinkgeek.com, které svou přítomností a funkcí zpestřují zaběhlý kolorit života.

Po zpětném dohledání jsem zjistil, že mě musela ovlivnit i brož od Vladimíra Komňackého „Pouštění draka“, jíž jsem před časem objevil v knize Aleny Křížové „*Proměny českého šperku na konci 20. století*“.

Dalším popudem k realizaci byly již hotové objekty, které se stále více či méně tvářily smutně.

3. Závěr

Cílem mojí práce bylo najít prostor pro komunikaci na základě pocitů a asociací vyjádřených skrze objekty. Vystavit předmět, který vzbudí ať konkrétní, nebo abstraktní emoce, ale hlavně poskytne prostor lidské fantazii pro realizaci. Na základě toho, co cítím já, co vkládám do daného objektu, jsem získal zpětnou vazbu od diváka, pozorovatele. Vím, že ne vždy stačil jen objekt samotný, zcela beze slov, bez nutného doplnění situace. Ale věřím, že podstata smyslu objektů je zřejmá a zosobňuje určitý životní postoj, situaci, názor.

Nakonec snad každý poznal, „co jsem chtěl povědět“. Ale daleko důležitější byl osobní vztah pozorovatele k vytvořenému objektu, vzniklý na základě jeho vlastních emocí, asociací, životních zkušeností a postojů. Tak jsem získal reflexi na moji práci a zjistil, že až tak nezáleží na tíze konkrétní situace, ale na lidech, kteří nás obklopují a jejichž osobní názory, zkušenosti a postoje nám mohou pomoci nebo i dát hledané rozřešení.

4. Bibliografie

1. Bhaskaranová, L.: Podoby moderního designu, Slovart, Praha 2007
2. Graham, G.: Filosofie umění, Barrister and Principal, Brno 2004
3. Klimeš, L.: Slovník cizích slov, Státní pedagogické nakladatelství, Praha 1981
4. Kolektiv autorů Encyklopedického institutu Československé akademie věd.: Malá Československá Encyklopedie I.-VI., ACADEMIA, Praha 1986
5. Křížová, A.: Proměny českého šperku na konci 20. století, Academia, Bratislava 2002
6. Stedelijk Museum's-Hertogenbosch, Bakker, G.: Gijs Bakker And Jewelry, Arnoldsche Art Publishers, Stuttgart 2005

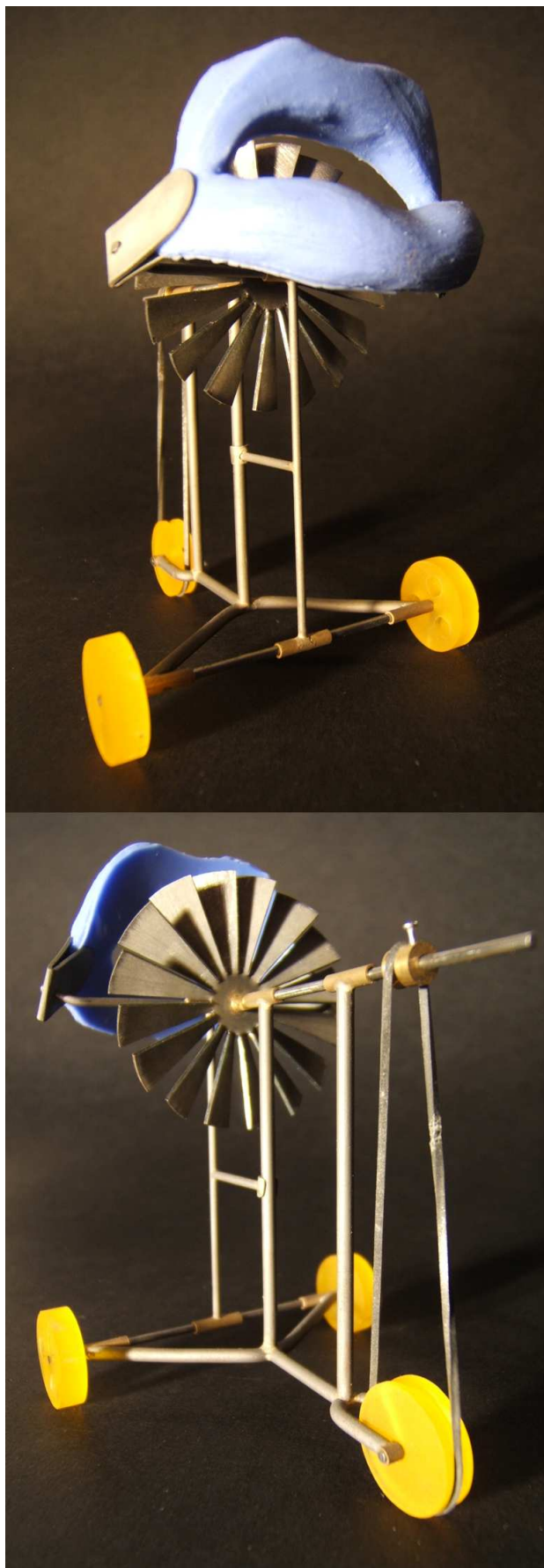
Internetové odkazy:

7. <http://www.lucebni.cz/main.php?action=detail&id=12>
8. <http://www.polycarbon.cz/ram2.htm>

5. Přílohy

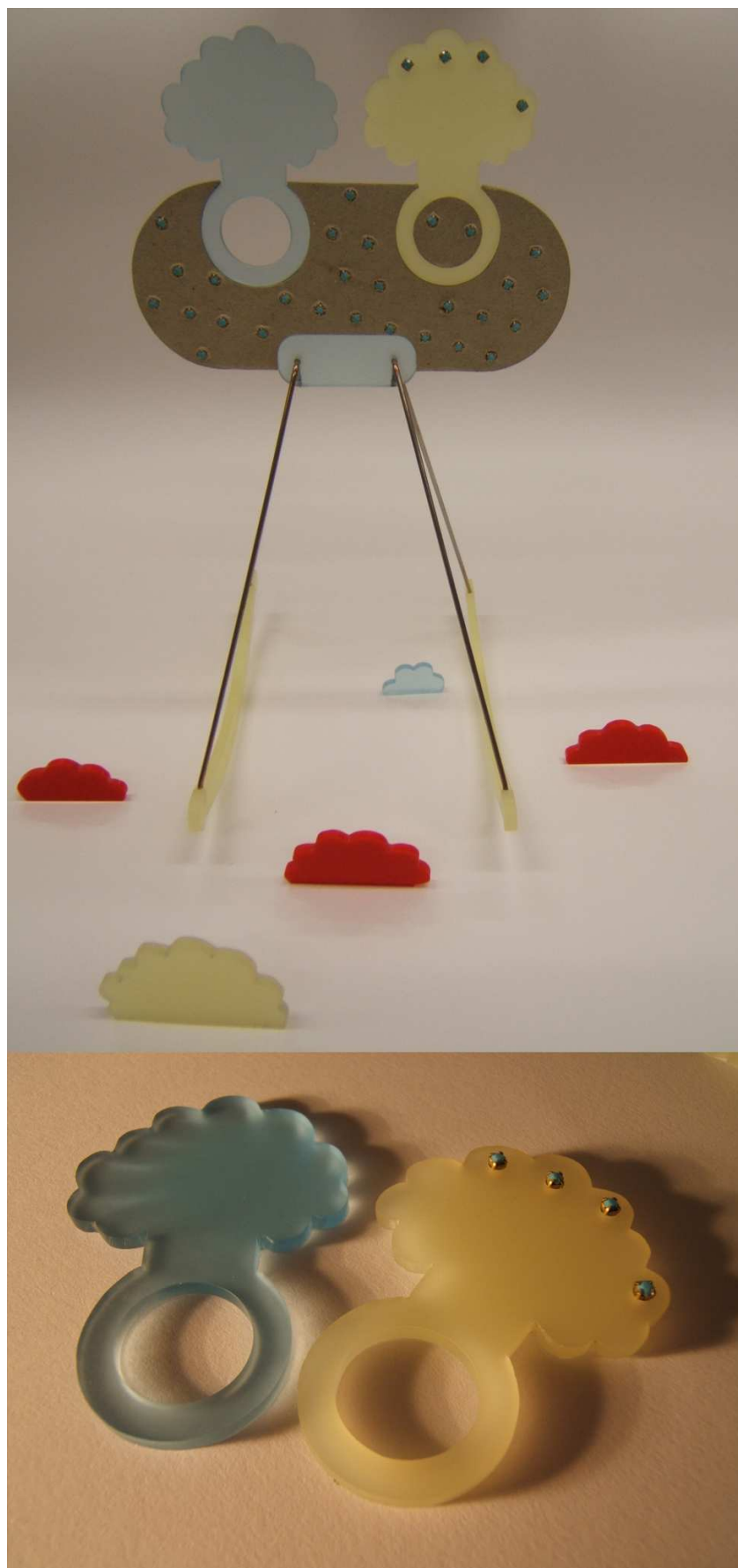
příloha č. 1 – „Loučení/Hybrid“

příloha č. 2 – „Jednohubka“

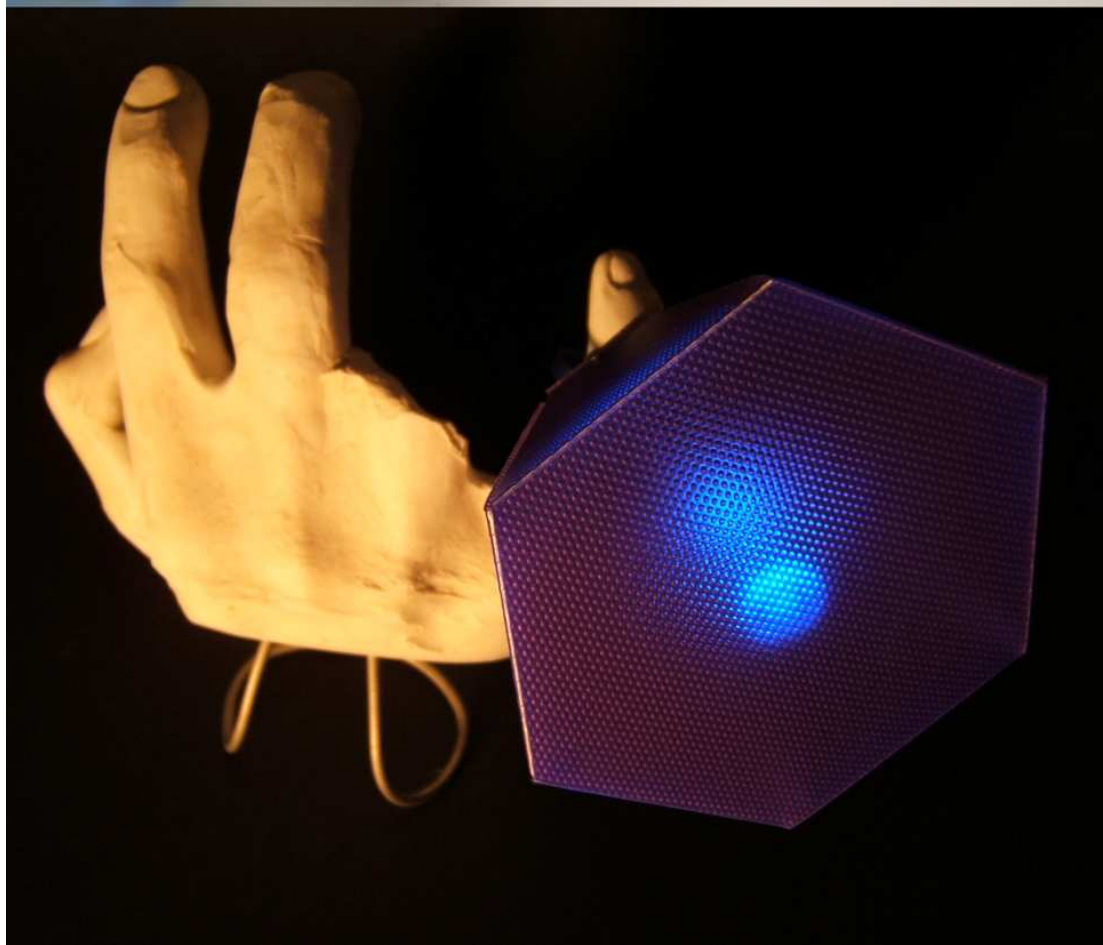
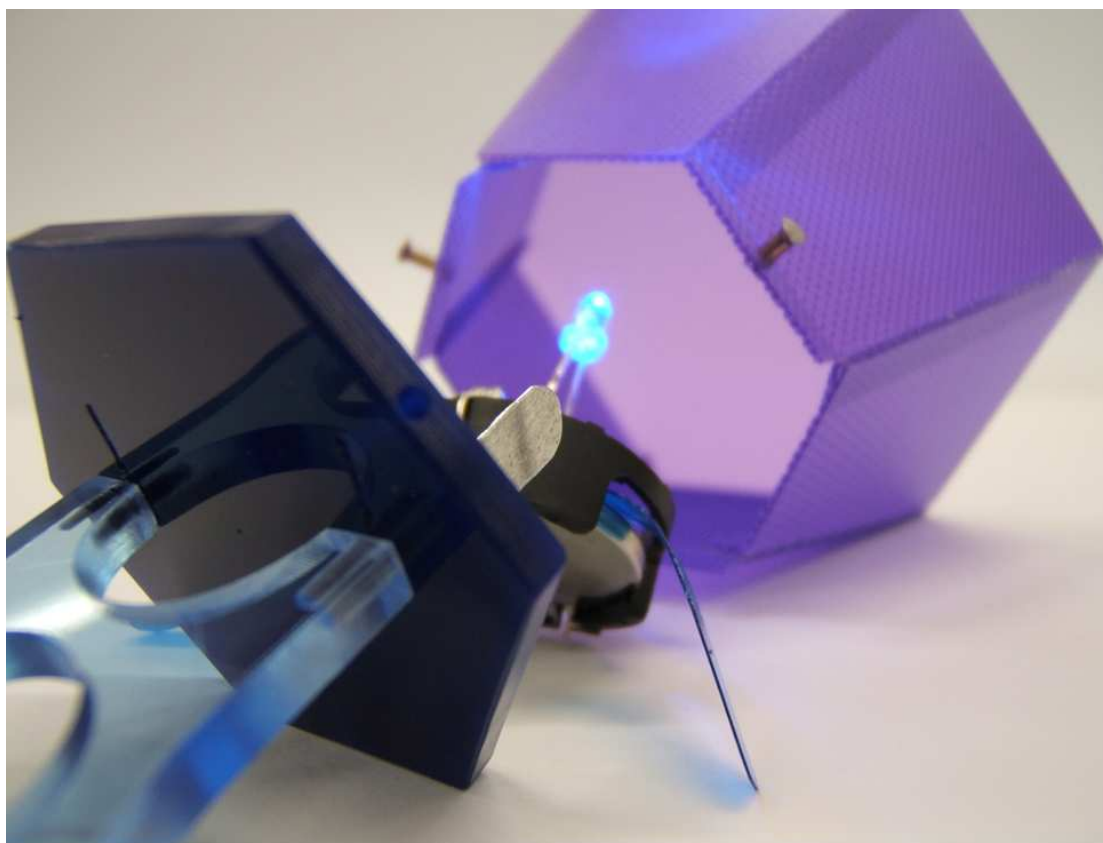

příloha č. 3 – „Ztracená přání“

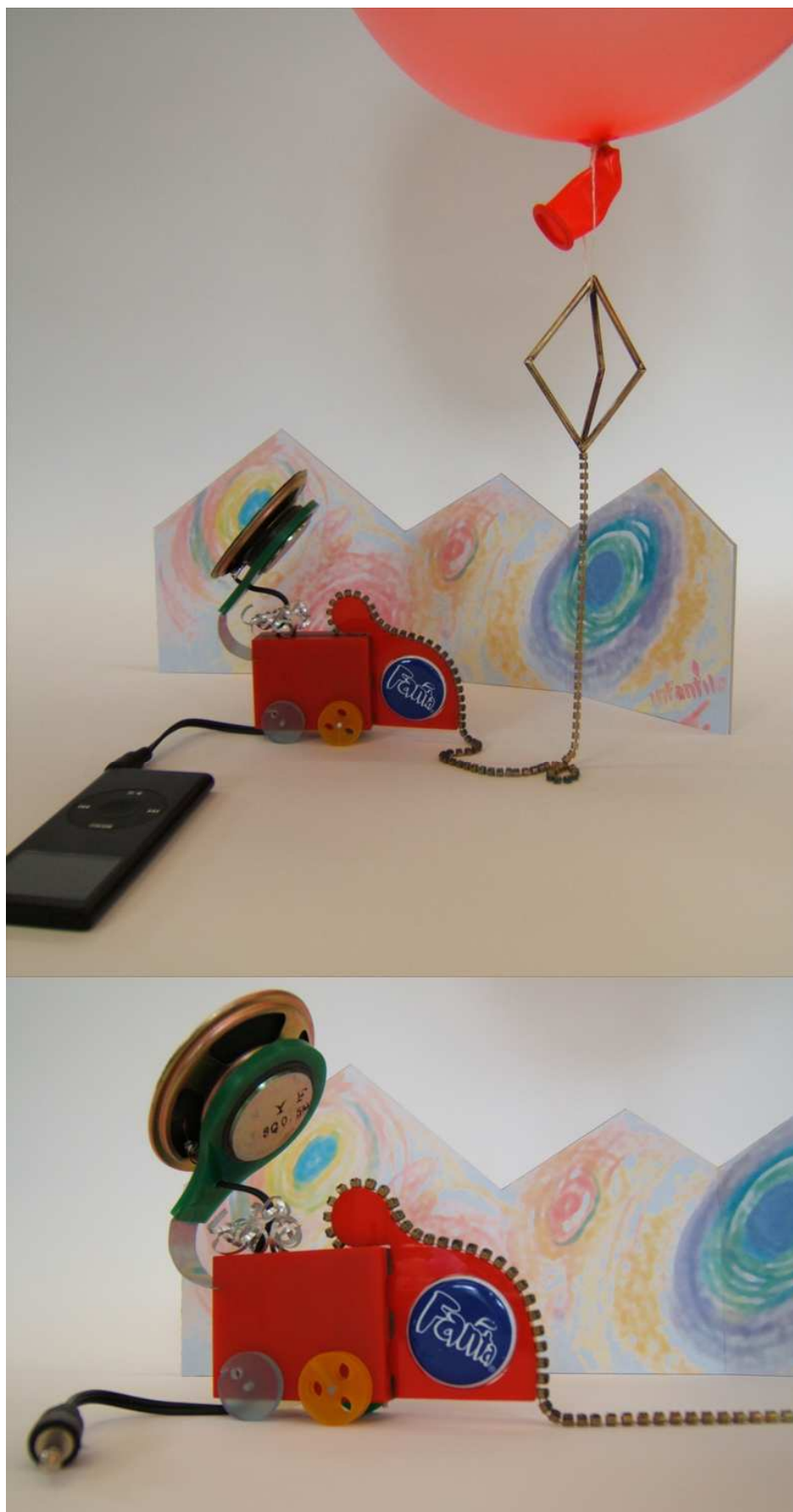

příloha č. 4 – „ON/ONA – snubní prsteny“

příloha č. 5 – „Lighten my day“

příloha č. 6 – „Infantile“